

**Uchwała Nr X/66/15
Rady Powiatu Kolneńskiego
z dnia 8 grudnia 2015r.**

**w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób
Niepełnosprawnych 2016 – 2021”**

Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1445), w związku z art. 35a ust.1, pkt 1) ustawy z dnia ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.) Rada Powiatu Kolneńskiego uchwala co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się do realizacji „Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016 – 2021”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

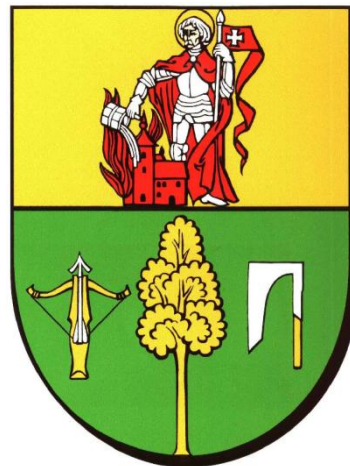
Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Kolneńskiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Andrzej Mieczkowski

Załącznik
do Uchwały Nr X/66/15
Rady Powiatu Kolneńskiego
z dnia 8 grudnia 2015 r.

POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2016 - 2021

	Kolno 2015	
Wstęp	3

I . Krótka charakterystyka powiatu kolneńskiego	4
II . Diagnoza problemu niepełnosprawności na terenie powiatu kolneńskiego	6
III. Cele Programu	
Cel główny programu	23
Cel operacyjny 1 .	
Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób niepełnosprawnych	24
Cel operacyjny 2	
Profilaktyka i oświata zdrowotna w zakresie przeciwdziałania niepełnosprawności.....	25
Cel operacyjny 3	
Zwiększenie dostępności w zakresie rehabilitacji, leczenia, pomocy terapeutycznej.....	25
Cel operacyjny 4	
Likwidacja barier środowiskowych utrudniających aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.....	26
Cel operacyjny 5	
Rehabilitacja zawodowa i zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.....	27
Cel operacyjny 6	
Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie dostępu do edukacji	28
Cel operacyjny 7	
Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin w zakresie zabezpieczenia socjalnego.....	29
Cel operacyjny 8	
Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym.....	30
IV. Podmioty realizujące program	31
V. Źródła finansowania programu	31
VI. Zasady kontroli przebiegu realizacji programu	31
VII. Podsumowanie	32

Wstęp

Zgodnie z art. 35 a ust.1 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz.U. Z 2011 r., Nr 127, poz. 721z późn. zm.) zadaniem powiatu jest opracowanie i realizacja, zgodnego z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- a) rehabilitacji społecznej
- b) rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia,
- c). przestrzegania praw osób niepełnosprawnych

Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016 - 2021 wyznacza założenia polityki samorządu powiatu kolneńskiego w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych. Przedstawiony program stanowi uporządkowany zbiór celów tworzących system wspierania niepełnosprawnych mieszkańców powiatu. Jest on wyznacznikiem kierunków działania i może stanowić podstawę do tworzenia bardziej szczegółowych projektów działań. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych są zadaniem ogólnospołecznym i ważnym elementem polityki i pomocy społecznej realizowanej przez powiat. Są one skierowane na minimalizowanie skutków niepełnosprawności oraz zaspakajanie potrzeb ludzi niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia społecznego i zawodowego.

Program został opracowany w oparciu o następujące regulacje prawne:

- Standardowe Zasady Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych (Zgromadzenie Narodów Zjednoczonych 1993r.).
- Dyrektywę Rady Unii Europejskiej z dnia 27 listopada 2000r. w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla równego traktowania przy zatrudnianiu i wykonywaniu zawodu (2000/78/WE).
- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.
- Kartę Praw Osób Niepełnosprawnych (M.P. 1997, Nr 50, poz. 475) Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997r.
- Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2013r., poz. 595 z późn. zm.).
- Ustawę z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721 z późn. zm.).
- Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. (t.j. Dz.U. z 2010 r., Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.).

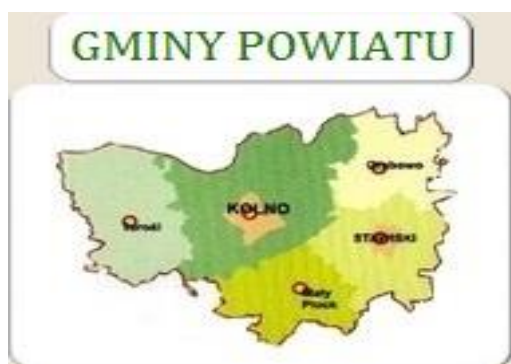
W Programie poza diagnozą problemu ustalono również cele i zadania wynikające bezpośrednio z oceny sytuacji osób niepełnosprawnych zamieszkałych w powiecie. Realizacja celów działań wynikających z „Programu Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Kolneńskiego na lata 2016 - 2021” jest zgodna z kierunkami działań ujętymi w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kolneńskiego.

Skuteczna pomoc społeczna i rehabilitacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych może być prowadzona przez samorząd powiatowy tylko w

przypadku zabezpieczenia odpowiednich funduszy celowych i środków unijnych. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych finansowana jest głównie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Program ma charakter dynamiczny i podlega zmianom, które będą odzwierciedleniem wniosków pojawiających się w wyniku przeprowadzanej ewaluacji. Na jej podstawie mogą pojawiać się nowe, ważne zadania przyjmowane w programach i planach. Zakładamy, że realizacja programu poprawi poziom świadczonych usług społecznych na rzecz osób niepełnosprawnych, a tym samym podniesie jakość życia osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin mieszkańców powiatu kolneńskiego.

I . Krótka charakterystyka powiatu kolneńskiego

Powiat zajmuje powierzchnię 940,11 km². Leży w odległości ok. 100 km od stolicy Województwa Podlaskiego - Białegostoku, na jego północno - zachodnim krańcu.

W jego granicach funkcjonuje 6:gmin, z tego:

1 gmina miejska - Miasto Kolno, 1 gmina wiejsko - miejska - Miasto Stawiski 4 gminy wiejskie - Gmina Grabowo, Gmina Kolno, Gmina Mały Płock, Gmina Turośl.

Pod względem geograficznym są to tereny położone na Wysoczyźnie Kolneńskiej, która jest częścią Niziny Północnopolaskiej. Teren powiatu charakteryzuje się zróżnicowanymi strefami krajobrazowymi, wynikającymi z bogatego ukształtowania powierzchni i walorów przyrodniczych. Od zachodu powiat przylega do Puszczy Kurpiowskiej, zaś od północy do Puszczy Piskiej. O atrakcyjności turystycznej powiatu decyduje przede wszystkim czyste, nieskażone środowisko, bogactwo lasów, czyste wody i bogate tradycje kulturowe, z ciągle żywą gwarą kurpiowską oraz kultywowaniem sztuki ludowej.

Przez teren powiatu kolneńskiego przebiegają dwa ważne szlaki komunikacji drogowej, wiodące na Pojezierze Mazurskie i na Pojezierze Suwalsko-Augustowskie prowadzące do przejść granicznych z Litwą oraz do granicy polsko-rosyjskiej .

Powiat kolneński ma charakter typowo rolniczy. W strukturze jego powierzchni 73,43 % stanowią użytki rolne, co predysponuje ten obszar do produkcji rolniczej. Rolnicza przestrzeń produkcyjna charakteryzuje się przewagą gleb niskiej jakości oraz wysoką niestabilnością klimatu. W produkcji roślinnej przeważa uprawa roślin mało

pracochłonnych.. Rolnictwo prawie w całości związane jest z sektorem prywatnym. Brak uciążliwego przemysłu, czyste środowisko, duże zwarte kompleksy leśne w otoczeniu i walory krajobrazowe podnoszą atrakcyjność powiatu i stwarzają możliwości rozwoju produkcji ekologicznie czystej i zdrowej żywności. Duże rezerwy w postaci różnego rodzaju obiektów gospodarczych i terenów do zagospodarowania dają podstawy do rozwoju przemysłu. Podstawą gospodarki powiatu jest produkcja rolnicza w tym produkcja najwyższej jakości mleka.

Ludność powiatu kolneńskiego według danych uzyskanych z poszczególnych gmin powiatu na koniec roku 2014.

Tabela nr 1 Mieszkańcy powiatu kolneńskiego według danych uzyskanych z poszczególnych gmin powiatu na koniec roku 2014.

Wyszczególnienie	Rok 2014
Mieszkańcy (osoby)	
Ogółem	39 840
Kobiety	
ogółem	19 942
Wiek 0-17	3 838
Wiek 18-59	11 774
Wiek 60 lat i więcej	4 330
Mężczyźni	
ogółem	19 898
Wiek 0-17	4 065
Wiek 18-64	12 996
Wiek 65 lat i więcej	2 837

Źródło: Dane Ocena zasobów pomocy społecznej powiatu kolneńskiego za rok 2014.

Podstawowym problemem sfery społecznej powiatu kolneńskiego jest zjawisko bezrobocia. Stopa bezrobocia dla powiatu jest jedną z najwyższych w województwie podlaskim. Według danych oceny zasobów pomocy społecznej z 2014 r. - bezrobotni ogółem w powiecie kolneńskim to na koniec roku 2014 2 918 osób. W tym osoby długotrwale bezrobotne to 1 987 osób.

W powiecie kolneńskim funkcjonują szkoły ponadgimnazjalne. Część z nich przygotowuje młodzież do zawodu. Innymi placówkami o charakterze oświatowo-wychowawczym jest Poradni Psychologiczno-Pedagogiczna w Kolnie oraz Bursa Szkolna w Kolnie, jako zaplecze internatowe, mieszkalne dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu

Na terenie powiatu kolneńskiego realizację zadań z zakresu pomocy społecznej zapewnia Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie. W strukturach jednostki funkcjonuje Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz mieszkanie chronione przeznaczone dla pełnoletnich wychowanków zastępczych form opieki. Instytucją działającą na rzecz osób niepełnosprawnych są Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kolnie. Główną jednostką prowadzącą na terenie powiatu działalność w zakresie ochrony zdrowia jest Szpital Ogólny w Kolnie.

Wśród osób korzystających z pomocy wyróżnia się następujące grupy społeczne: osoby bezrobotne, osoby niepełnosprawne, osoby uzależnione od alkoholu i ich rodziny, osoby i rodziny dotknięte zjawiskiem przemocy, bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

II. Diagnoza problemu niepełnosprawności na terenie powiatu kolneńskiego

Jednym z istotnych problemów społecznych jest niepełnosprawności długotrwała choroba lub ciężka choroba, która utrudnia, a czasem uniemożliwia sprawne funkcjonowanie w środowisku. Choroba przewlekła lub długotrwała nie jest stanem przejściowym. Wpływa to na funkcjonowanie człowieka w każdej sferze życia, ponieważ dotychczasowa aktywność staje się podporządkowana chorobie. Negatywne skutki długotrwałej choroby powodują obniżenie sprawności fizycznej, pogorszenie samopoczucia, obniżenie aktywności zawodowej, jak również ograniczenia w kontaktach społecznych. Ten stan organizmu, utrzymujący się przez długi czas wywołuje bezsilność, frustrację i wiele innych negatywnych emocji.

Tabela nr 2 Liczba rodzin objętych pomocą przez ośrodki pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, niepełnosprawności

Wyszczególnienie	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Długotrwała choroba	279	286	269
Niepełnosprawność	346	362	371

Źródło: dane Ośrodków Pomocy Społecznej.

Towarzyszące długotrwałej chorobie dolegliwości zdrowotne wymagają dużych nakładów finansowych, potrzebę długoterminowej opieki lekarskiej, co wiąże się z pogorszeniem kondycji finansowej, w związku ze zwiększeniem wydatków na leczenie czy rehabilitację. Z uwagi na fakt, że w przypadku choroby przewlekłej problemy ze zdrowiem utrzymują się przez długi czas, konsekwencją takiego stanu rzeczy bywa często niepełnosprawność.

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (tj. Dz. U. 2011, Nr 127, poz.721 ze zm.) „niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej”. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, uzyskanymi z Narodowego Spisu Powszechnego w 2011 r. niepełnosprawni stanowili 12,2% polskiego społeczeństwa. Spośród ogółu niepełnosprawnych więcej było kobiet - 53,9%, natomiast ilość niepełnosprawnych mężczyzn wyniosła 46,1% ogółu niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne dzielą się na 2 podstawowe grupy:

- 1.osoby niepełnosprawne prawnie tj. takie, które posiadają potwierdzoną orzeczeniem niepełnosprawność, wydany przez organ do tego uprawniony,
2. osoby niepełnosprawne tylko biologicznie., tj. takie, które nie posiadały orzeczenia, ale odczuwały całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych stosownie do swojego wieku.

W Polsce orzeczenia o niezdolności do pracy wydawane są do celów rentowych przez lekarzy orzeczników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, komisje lekarskie Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także komisje podległe Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz do celów pozarentowych przez powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z 27 sierpnia 1997 r. niepełnosprawność podlega stopniowaniu w ten sposób ustala się trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki. Dane GUS wskazują, że w 2011r. osoby, które miały potwierdzoną prawnie niepełnosprawność stanowiły 66,8% niepełnosprawnych, natomiast odsetek niepełnosprawnych biologicznie wyniósł 33,3%. Z uwagi na dobrowolność odpowiedzi na to pytanie wśród respondentów spisu dane te są niedoszacowane.

W powiecie kolneńskim wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności zajmuje się Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kolnie. Biorąc pod uwagę dane uzyskane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kolnie stwierdzić można, że począwszy od 2012 roku liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności stopniowo maleje. W roku 2014 liczba wydanych orzeczeń wydanych osobom powyżej 16 roku zmalała ok. 10 % w stosunku do roku 2012, z powodu zmian prawnych ograniczających dostęp do świadczenia z opieki społecznej, związanych z opieką nad starszą osobą niepełnosprawną.

Tabela nr 3 Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (osoby powyżej 16 roku życia)

wyszczególnienie	2012	2013	2014
Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, w tym:			
kobiety	536	543	484
mężczyźni	286	283	241
	250	260	243

Źródło: dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kolnie

Jak pokazują powyższe dane, liczba kobiet, które zaliczono do stopnia niepełnosprawności zmalała w roku 2014, w którym wydano 241 orzeczeń. W roku 2012 i roku 2013 wydano więcej orzeczeń dla kobiet, natomiast w roku 2014 wzrosła liczba wydanych orzeczeń wobec mężczyzn.

Z danych Powiatowego Zespołu Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wynika, że największą grupą wiekową osób do 16 roku życia, wobec której orzekana jest niepełnosprawność, są dzieci i młodzież w wieku szkolnym od 8 do 16 roku życia, gdzie w roku 2012 wydano 26 orzeczeń, w roku 2013 – 27 orzeczeń, w roku 2014 już 34 orzeczenia dla tej grupy wiekowej.

Osoby dorosłe, które w okresie ostatnich 3 lat uzyskały stopień niepełnosprawności, to głównie osoby z dwóch grup wiekowych 41-60 lat oraz 60 lat i więcej, które legitymują się wykształceniem podstawowym i zasadniczym oraz nie są zatrudnione, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4 Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności według kategorii wieku wykształcenia, zatrudnienia

wyszczególnienie	wiek				wykształcenie					zatrudnienie	
Rok wydania orzeczenia	16-25	26-40	41-60	60 i więcej	mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe	tak	nie
2012	60	65	203	208	31	244	116	112	33	86	450
2013	51	55	222	215	23	241	126	113	40	102	441
2014	58	57	204	165	13	199	114	118	40	87	397

Źródło: dane Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kolnie

Dane te są związane z charakterystyką powiatu kolneńskiego, złożonego głównie z obszarów wiejskich oraz spadającą wraz z wiekiem sprawnością osób, które chcąc korzystać z różnych form pomocy muszą legitymować się statusem osoby niepełnosprawnej w sensie prawnym.

Zespół ustala trzy stopnie niepełnosprawności, które stosuje się do realizacji celów określonych ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych:

- znaczny, do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji;
- umiarkowany, do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej lub częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych;
- lekki, do którego zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaka wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

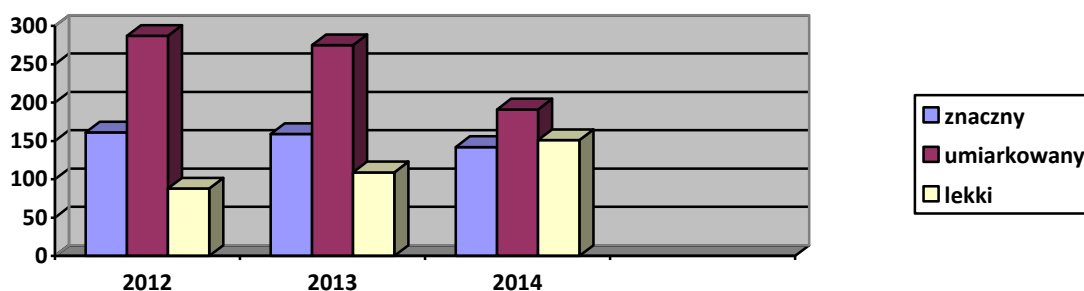
Tabela nr 5 Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w latach 2012 – 2014 według przyczyny niepełnosprawności

Przyczyny niepełnosprawności	2012		2013		2014	
	Stopień niepełnosprawności	razem w	Stopień niepełnosprawności	razem w	Stopień niepełnosprawności	razem w

	znac zny	umi ar kowa ny	lek ki	2012	znac zny	umi ar kowa ny	lekki	2013	znac zny	umi ar kowa ny	lek ki	2014
01-U	2	11	2	15	3	13	3	19	2	6	3	11
02-P	20	27	7	54	13	20	5	38	13	23	11	47
03-L	0	5	21	26	5	9	28	42	2	9	25	36
04-O	3	2	3	8	3	1	3	7	6	1	1	8
05-R	44	130	30	204	40	131	43	214	33	80	65	178
06-E	1	6	2	9	0	3	3	6	0	2	5	7
07-S	19	41	10	70	18	43	13	74	10	29	15	54
08-T	4	4	2	10	7	4	2	13	10	4	2	16
09-M	17	18	3	38	17	13	1	31	12	5	6	23
10-N	44	18	2	64	42	19	4	65	43	21	6	70
11-I	7	24	6	37	11	19	4	34	11	10	12	33
12-C	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1
Razem	161	287	88	536	159	275	109	543	142	191	151	484

Źródło: dane Powiatowego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kolnie

orzeczenia według stopnia niepełnosprawności w latach 2012, 2013 2014

wykres nr 1(opracowanie własne)

Wśród ogółu orzeczeń wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, w badanym okresie zdecydowanie najwięcej j stanowiły orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, liczba tych orzeczeń w roku 2012 wynosiła 287, natomiast w 2013 r. - 275 , w roku 2014 liczba ta zmniejszyła się do 191, ale spadek ten wiąże się ze spadkiem ogółu wydanych w tym roku orzeczeń. Ogółem najmniej wydano orzeczeń z lekkim stopniem jednakże obserwuje się wyraźną tendencję wzrostu, ponieważ w roku 2012 wydano takich orzeczeń 88, w 2013 r. - 109, natomiast w roku 2014 już 151. Relacje pomiędzy stopniem niepełnosprawności, a liczbą wydanych orzeczeń przedstawia powyższy wykres.

Głównymi przyczynami zakwalifikowania do osób niepełnosprawnych są schorzenia narządu ruchu. W roku 2012 z tego tytułu wydano 204 orzeczenia (co stanowi 38,06 % ogółu) w 2013 – 2014 (39,42%), natomiast w 2014 r.(36,78%). Kolejnym rodzajem dysfunkcji, które stanowią powód wydania orzeczenia są schorzenia neurologiczne oraz schorzenia układu krążenia .

Tabela nr 6 Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w latach 2012 – 2014 według przyczyny niepełnosprawności (osoby do 16 roku życia)

Przyczyny niepełnosprawności	2012	2013	2014
	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń
01-U	7	2	2
02-P	0	0	1
03-L	6	7	9
04-O	2	4	0
05-R	9	5	11
06-E	4	2	3
07-S	5	1	3
08-T	3	1	2
09-M	1	6	1
10-N	12	9	13
11-I	8	14	9
12-C	12	10	12
Razem	69	61	66

Źródło: dane Powiatowego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kolnie

Wśród osób do 16 roku życia w badanym okresie liczba wydanych orzeczeń utrzymywała się na podobnym poziomie, malejąc w roku 2013, na rzecz wzrostu w roku 2014. Najczęstszymi przyczynami wydania orzeczeń o niepełnosprawności były schorzenia neurologiczne oraz schorzenia z tytułu całościowych zaburzeń rozwojowych. W roku 2014 nastąpił wyraźny wzrost orzeczeń wydanych z tytułu schorzeń układu ruchu.

Z danych Powiatowego Zespołu Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wynika również, że największą grupą wiekową osób do 16 roku życia, wobec której orzekana jest niepełnosprawność, są dzieci i młodzież w wieku szkolnym od 8 do 16 roku życia, gdzie w roku 2012 wydano 26 orzeczeń, w roku 2013 – 27 orzeczeń, w roku 2014 już 34 orzeczenia dla tej grupy wiekowej.

Orzeczenie ustalające stopień niepełnosprawności stanowi podstawę przyznania różnego rodzaju ulg, uprawnień oraz form pomocy w sferze społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

Tabela nr 7 Liczba złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności

wyszczególnienie	2012	2013	2014
Cel złożenia wniosku			
Odpowiednie zatrudnienie	49	71	125
szkolenie	2	0	0

Uczestnictwo w terapii zajęciowej	6	6	10
Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	57	84	62
Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji/korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych	210	144	108
Zasiłek stały	0	0	0
Zasiłek pielęgnacyjny	203	193	148
Korzystanie z karty parkingowej	40	59	48
inne	25	25	21
Razem	592	582	522

Źródło: dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kolnie.

Wśród osób, powyżej 16 roku życia, które złożyły wniosek o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności najczęściej było tych, które za cel wydania orzeczenia podały uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego oraz korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji. Często przyczyną ubiegania się o wydanie orzeczenia była też konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz korzystanie z karty parkingowej. Wyraźny wzrost w zakresie przyczyn, które stanowiły podstawę złożenia wniosku odnotowuje się w zakresie odpowiedniego zatrudnienia, co niewątpliwie wiąże się z możliwością uzyskania uprawnień, jakie wynikają z zatrudniania osób niepełnosprawnych zarówno po stronie pracownika jak też pracodawcy.

Tabela nr 8 Liczba złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności u osób przed 16 rokiem życia.

wyszczególnienie	2012	2013	2014
Cel złożenia wniosku			
Zasiłek stały	20	22	12
Zasiłek pielęgnacyjny	66	60	62
inne	0	0	5
Razem	86	82	79

Źródło: dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kolnie

Wśród osób, do 16 roku życia, najczęstszą podstawą złożenia wniosku były potrzeby w zakresie uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego, co przedstawia powyższa tabela.

Pomoc Ośrodków Pomocy Społecznej na rzecz osób z niepełnosprawnością na terenie powiatu kolneńskiego

Ośrodki Pomocy Społecznej są jednostkami organizacyjnymi samorządów gminnych, realizującymi statutowo zadania gmin w zakresie pomocy społecznej. Wśród grup osób objętych pomocą tychże jednostek są osoby z

niepełnosprawnością oraz rodziny osób niepełnosprawnych. Wachlarz świadczeń udzielanych tej grupie mieszkańców powiatu przez OPS-y jest szeroki i realizowany w szczególności o ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej i ustawę z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych. Poniższe tabele przedstawiają formy pomocy udzielanej osobom niepełnosprawnym przez OPS-y w latach 2012 - 2014.

Tabela nr 9 Liczba zasiłków pielęgnacyjnych udzielonych przez ośrodki pomocy społecznej powiatu kolneńskiego w latach 2012-2014

Wyszczególnienie gmina	zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka			zasiłek pielęgnacyjny dla osób w wieku pow. 16 roku życia o znacznym stopniu			zasiłek pielęgnacyjny dla osób w wieku pow. 16 roku życia o umiarkowanym stopniu		
	liczba świadczeń			liczba świadczeń			liczba świadczeń		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Grabowo	300	374	372	401	376	390	244	254	265
Mały Płock	215	201	199	408	398	366	399	405	389
Gmina Kolno	323	331	322	804	750	680	746	765	774
Stawiski	342	324	314	947	888	842	214	221	206
Turośl	293	308	270	294	323	304	327	377	294
Miasto Kolno	408	423	507	1268	1162	1081	1160	1226	1118

Źródło: dane z Ośrodków Pomocy Społecznej powiatu kolneńskiego

Zasiłek pielęgnacyjny jest jednym ze świadczeń rodzinnych, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Do zasiłku pielęgnacyjnego uprawnione są niepełnosprawne dzieci do 16. roku życia legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności; osoby w wieku powyżej 16 lat legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; osoby w wieku powyżej 16 lat legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

W badanym okresie największej liczby świadczeń w zakresie wypłaty zasiłków pielęgnacyjnych udzielono zdecydowanie w Mieście Kolno. Liczba udzielonych zasiłków pielęgnacyjnych dla dziecka w tej gminie miała tendencję wzrostową uzyskując największy skok w roku 2014. Wzrost w zakresie udzielonych świadczeń odnotowano też w gminie Grabowo. W pozostałych gminach odnotowano tendencję malejącą. Najwyższe wskaźniki w liczbie świadczeń w zakresie udzielania zasiłku pielęgnacyjnego dla osób powyżej 16 roku życia osiąga Miasto Kolno oraz Gmina Stawiski - w stosunku do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz Gmina Kolno biorąc pod uwagę zarówno osoby ze znacznym, jak też umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne to forma pomocy udzielana przez ośrodki pomocy społecznej przysługująca otoczeniu osób niepełnosprawnych tj. jednemu z rodziców osoby niepełnosprawnej, albo opiekunowi faktycznemu osoby niepełnosprawnej, który w związku z koniecznością opieki nad osobą niepozostającą w związku małżeńskim (chyba, że współmałżonek jest niepełnosprawny w stopniu znacznym) legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji; konieczność stałego

współdziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności jeżeli osoby te rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i nie są osobami pobierającymi emeryturę, rentę, lub podobne świadczenia. Liczbę świadczeń pielęgnacyjnych udzielonych przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie kolneńskim w latach 2012-2014 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 10 Liczba świadczeń pielęgnacyjnych udzielonych przez ośrodki pomocy społecznej powiatu kolneńskiego w latach 2012-2014

Wyszczególnienie gmina	świadczenie pielęgnacyjne		
	2012	2013	2014
Grabowo	362	228	147
Mały Płock	282	163	113
Gmina Kolno	397	280	223
Stawiski	334	246	235
Turośl	166	90	89
Miasto Kolno	614	434	300

Źródło: dane z Ośrodków Pomocy Społecznej powiatu kolneńskiego

Jak wynika z powyższych danych w obserwowanym okresie liczba udzielanych świadczeń w tym obszarze we wszystkich gminach powiatu kolneńskiego wykazuje tendencję malejącą, co wiąże się ze zmianą uregulowań prawnych. Największą liczbę świadczeń odnotowuje się w Mieście Kolno, gminie Stawiski i gminie Kolno. Największy spadek w liczbie udzielonych świadczeń obserwuje się w Mieście Kolno w latach 2012 – 2014 najwyraźniej zaznacza się tu tendencja malejąca, w roku 2012 liczba wypłaconych świadczeń to 614 , gdy w roku 2014 , to już – 300 udzielonych świadczeń oraz gminie Grabowo- w roku 2012 – 362, a w roku 2014 – 147 świadczeń pielęgnacyjnych

Kolejnymi formami pomocy udzielanymi przez ośrodki pomocy społecznej, które wiążą się z niepełnosprawnością są zasiłki okresowe (artykuł 38 ust.1 ustawy o pomocy społecznej oraz zasiłki stałe (art. 37 ust.1 tejże ustawy). Uprawnienie do uzyskania tych form pomocy jest uzależnione od wysokości dochodu osoby w stosunku do obowiązującego kryterium dochodowego określonego ustawą. Liczbę osób , którym udzielono zasiłków w poszczególnych gminach powiatu kolneńskiego w latach 2012 – 2014 przedstawiają poniższe dwie tabele.

Tabela nr 11 Liczba osób, które korzystały z zasiłku okresowego z tytułu niepełnosprawności udzielanego przez ośrodki pomocy społecznej powiatu kolneńskiego w latach 2012-2014

Wyszczególnienie gmina	Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności		
	2012	2013	2014
Grabowo	0	3	9
Mały Płock	0	0	1
Gmina Kolno	10	12	15

Stawiski	2	3	2
Turośl	2	3	2
Miasto Kolno	0	0	0

Źródło: dane z Ośrodków Pomocy Społecznej powiatu kolneńskiego

W badanym okresie, spośród gmin powiatu kolneńskiego największą liczbę osób korzystających z zasiłku okresowego z tytułu niepełnosprawności odnotowuje się w gminie Kolno. W ciągu ostatnich trzech lat liczba osób korzystających z tej formy pomocy rośnie. Wyraźny wzrost zaobserwowano także w gminie Grabowo.

Tabela nr 12 Liczba osób, które korzystały z zasiłku stałego udzielanego przez ośrodki pomocy społecznej powiatu kolneńskiego w latach 2012-2014

Wyszczególnienie gmina	Zasiłek stały		
	2012	2013	2014
Grabowo	12	12	11
Mały Płock	10	11	8
Gmina Kolno	25	27	28
Stawiski	51	51	42
Turośl	35	34	29
Miasto Kolno	30	34	31

Źródło: dane z Ośrodków Pomocy Społecznej powiatu kolneńskiego

Najwyższe wskaźniki, co do liczby osób, które korzystały z zasiłku stałego udzielanego przez ośrodki pomocy społecznej powiatu kolneńskiego w latach 2012-2014, odnotowuje się w gminie Stawiski.

Jedna z gmin prowadzi wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego na podstawie umów użyczenia udostępnia sprzęt osobom niepełnosprawnym, mieszkańcom gminy.

Działania powiatu w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych

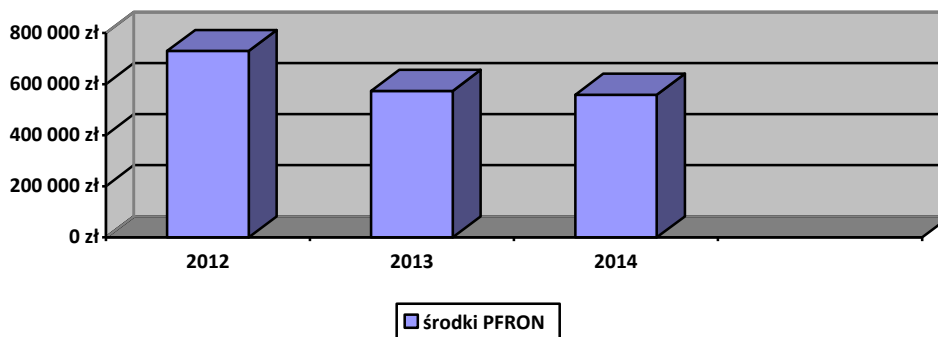
Zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej wykonują Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowy Urząd Pracy w Kolnie. Zadania te w głównej mierze finansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wysokość środków Funduszu przypadających według algorytmu na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.z 2011 r. nr 127, poz. 721 z późn. zm.) według podziału Rady Powiatu Kolneńskiego w latach 2012- 2014 przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 13 wysokość środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przypadająca według algorytmu powiatowi kolneńskiemu w latach 2012 – 2014.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej	50 000 zł	19 810zł	19 947 zł
zadania z zakresu rehabilitacji społecznej	309 729 zł	184 014 zł	168 646 zł

Warsztaty Terapii Zajęciowej	369 900 zł	369 900 zł	369 900 zł
Razem	729 629 zł	573 724 zł	558 493 zł

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie

wykres nr 2 (opracowanie własne)

Wysokość środków PFRON przypadających powiatowi kolneńskiemu według algorytmu na zadania realizowane wobec osób niepełnosprawnych w badanym okresie zmniejszyła się. Tendencja spadkowa ma charakter ciągły z wyraźnym zaznaczeniem w roku 2013. Wysokość środków przypadających powiatowi wynika z planu finansowego Funduszu oraz wskaźników powiatu dotyczących liczby osób niepełnosprawnych, wskaźnika częstości niepełnosprawności oraz co warto podkreślić średniej liczby osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu.

Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym. Zadania te dofinansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, samorządu powiatowego. Należą do nich:

- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny,
- realizacja innych programów PFRON na rzecz osób niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne zamieszkałe na terenie powiatu kolneńskiego, mogą korzystać z dofinansowania ze środków Funduszu likwidacji barier funkcjonalnych, jeżeli ich realizacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi wykonywanie podstawowych codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem;

na likwidację barier architektonicznych – osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się,
na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych - osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności,
na usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika – osoby niepełnosprawne – jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

Wykorzystanie środków Funduszu na dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych w latach 2012 – 2014 przedstawia poniższa tabela

Tabela nr 14 Dofinansowanie ze środków PFRON likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych w latach 2012-2014 na terenie powiatu kolneńskiego.

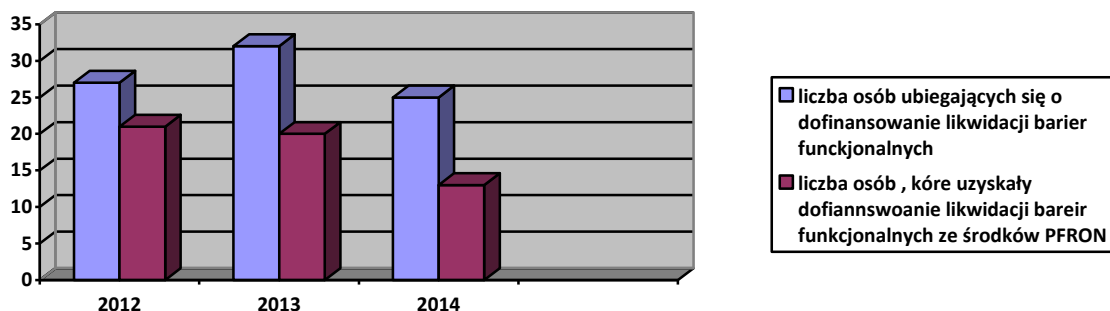
Wyszczególnienie	2012		2013		2014	
Dofinansowanie ze środków PFRON likwidacji barier architektonicznych	9	65 989 zł	8	34 431 zł	5	28 017 zł
Dofinansowanie ze środków PFRON likwidacji barier w komunikowaniu się	9	19 267 zł	9	12 819 zł	5	7 346 zł
Dofinansowanie ze środków PFRON likwidacji barier technicznych	3	3919 zł	3	5 825 zł	3	3 604 zł
Razem	21	89 175 zł	20	53 075 zł	13	38 967 zł

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie.

W badanym okresie z dofinansowania ze środków PFRON w zakresie likwidacji barier funkcjonalnych skorzystało łącznie 54 osoby na kwotę 181 217 zł. Najwięcej osób uzyskało dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych. W zakresie dofinansowania ze środków Funduszu obserwuje się tendencję spadkową z zaznaczeniem roku 2014. Tendencja ta związana jest z wysokością środków Funduszu przeznaczoną na realizację tego obszaru pomocy.

Poniższy wykres przedstawia liczbę wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych i liczbę osób, które uzyskały dofinansowanie ze środków Funduszu w latach 2012 – 2014.

Wykres nr 3 Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania ze środków PFRON likwidacji barier funkcjonalnych w latach 2012 -2014

opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie

Jak wynika z przedstawionych danych liczba osób ubiegających się jest znacznie wyższa, od liczby osób, które skorzystały z tej formy pomocy. Dysproporcja jest wyraźnie widoczna w 2013 i 2014 rok.

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze jest kolejną formą pomocy realizowaną przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie ze środków PFRON. Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane jest na podstawie odrębnych przepisów. Osoba niepełnosprawna nabywając przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze określone w rozporządzeniu ministra zdrowia nabywa możliwość dofinansowania z dwóch źródeł - NFZ oraz PFRON. Adresatami dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny są osoby, w przypadku których zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych.

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze dorosłych oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w latach 2012-2014 przedstawia tabela poniżej.

Tabela nr 15 Dofinansowanie ze środków PFRON zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze w latach 2012-2014.

Wyszczególnienie	2012		2013		2014	
	Środki wykorzystane	Liczba osób	Środki wykorzystane	Liczba osób	Środki wykorzystane	Liczba osób
Dorośle osoby niepełnosprawne	127 894 zł	158	77 325 zł	137	73 607 zł	113
Dzieci i młodzież niepełnosprawna	27 510 zł	29	19 029 zł	21	30 644 zł	18
Mieszkańcy wsi (z wiersza ogółem)	88 384 zł	105	65 970 zł	96	51 501 zł	68
Ogółem	155 404 zł	187	96 354 zł	158	104 251 zł	131

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie

W okresie od roku 2012 do końca roku 2014 z dofinansowania w wymienionym zakresie skorzystało 476 osób, kwota dofinansowania ze środków Funduszu wyniosła 356 009 zł. Wykorzystanie środków Funduszu ogółem w badanym okresie spada zarówno pod względem liczby osób jak też wysokości środków wykorzystanych. Liczba dzieci i młodzieży korzystających z dofinansowania w badanym obszarze w roku 2012 wynosi 29 osób, co stanowi 15,51 % ogółu, w 2013 roku – 21 osób (13,29 % ogółu), w 2014 r. – 13,74 %.

Turnus oznacza zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna psychofizycznej sprawności oraz

rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie udziela dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym osobom niepełnosprawnym ze środków PFRON. Tabela poniżej przedstawia charakterystykę oraz liczbę osób niepełnosprawnych, które skorzystały z turnusów rehabilitacyjnych w latach 2012-2014.

Tabela nr 16 Dofinansowanie ze środków PFRON turnusów rehabilitacyjnych w latach 2012-2014.

wyszczególnienie	2012		2013		2014	
	Środki wykorzystane	Liczba osób	Środki wykorzystane	Liczba osób	Środki wykorzystane	Liczba osób
Dorośle osoby niepełnosprawne	48589	52	19 181 zł	20	0	0
Opiekunowie dorosłych osób niepełnosprawnych	6453	10	1 837 zł	3	0	0
Dzieci młodzież niepełnosprawna	5 808	6	8 964 zł	9	14 468	14
Opiekunowie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	2 584	4	3 320 zł	5	8 957	13
Razem	63 434	72	33 302 zł	37	23 425	27

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie

W obserwowanym okresie w okresie trzech lat z dofinansowania Funduszu do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym skorzystało łącznie 136 osób. Kwota środków Funduszu w powiecie kolneńskim wydatkowana w tym okresie to 120 161 zł. W roku 2014 osoby dorosłe nie korzystały z dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego. Powyższe dane wskazują na wzrost liczby dzieci i młodzieży korzystającej z dofinansowania wraz z opiekunami. W roku 2012 to łącznie z opiekunami 10 osób, a w roku 2014 – 27 osób.

O dofinansowanie ze środków Funduszu organizacji sportu, kultury i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej. Środki PFRON wykorzystane na realizację wymienionego zadania przedstawia poniższa tabela.

W latach 2012 - 2014 wydano 4 851 zł na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Tabela nr 17 Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

lata	Dofinansowanie imprez	Ilość osób niepełnosprawnych korzystających z
------	-----------------------	---

	(zł)	pomocy	
		Ogółem	W tym mieszkańcy wsi
2012	1 600	95	59
2013	1251	80	41
2014	2000	111	51

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie

W roku 2014 odnotowuje się wzrost liczby osób niepełnosprawnych, które skorzystały z działań w obszarze sportu, kultury i rekreacji realizowanych tym obszarze. Liczba mieszkańców wsi waha się od 62 % ogółu w roku 2012 poprzez 51,25 % w roku 2013 i 45,95% ogółu osób niepełnosprawnych w roku 2014.

Do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zalicza się uczestnictwo tych osób w warsztatach terapii zajęciowej,

Warsztat oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Realizacja przez warsztat tego celu odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej; psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Na terenie powiatu kolneńskiego funkcjonuje jedna tego typu jednostka prowadzona przez Fundację Vita Familiae – Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kolnie. Liczbę uczestników oraz ilość wydanych środków na dofinansowanie WTZ w latach 2012 - 2014 obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 18 Dofinansowanie warsztatów terapii zajęciowej.

Lata	Ilość uczestników	Dofinansowanie w zł		
		ogółem	Środki PFRON	Środki samorządu powiatowego
2012	25	410 947	369 847	41 100
2013	25	410 891	369 797	41 094
2014	25	409 916	368 821	41 095

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kolnie funkcjonują od roku 2004. Obejmują swoim wsparciem 25 osób niepełnosprawnych z terenu powiatu kolneńskiego. Prowadzone są od roku 2010 przez Fundację Vita Familiae. Zajęcia odbywają się w ramach pięciu pracowni. Mają przede wszystkim na celu poprawę ogólnego rozwoju i poprawę sprawności fizycznej, naukę umiejętności społecznych i umiejętności życia codziennego oraz rozwijanie kontaktów interpersonalnych uczestników. Budżet jednostki pokrywany jest w 90 % ze środków PFRON oraz 10 % ze środków powiatu kolneńskiego.

Powiat kolneński przystąpił w 2012 roku do realizacji pilotażowego programu PFRON „Aktywny Samorząd”. Bezpośrednim realizatorem jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie. Głównym celem programu „Aktywny Samorząd” jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. W ramach

programu w roku 2012 wsparcie uzyskało 2 beneficjentów poprzez udzielenie dofinansowania do zakupu oraz naprawy wózka z napędem elektrycznym.

Program realizowano również w roku 2013 oraz w 2014 r.. Wsparciem objęto osoby niepełnosprawne w dwóch modułach pomocy:

- Moduł I mający na celu likwidację barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w niżej wymienionych obszarach:

Obszar A zadanie nr 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu

Zadanie nr 2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B

Obszar B zadanie nr 1 - Pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania

Zadanie nr 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego sprzętu elektronicznego i oprogramowania

Obszar C Zadanie nr 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym zadanie nr 2 - Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka o napędzie elektrycznym

Zadanie nr 3 - Pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości

Zadanie nr 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy

Obszar D - Dofinansowanie lub refundacja kosztów opieki nad osobą zależną (opłata za pobyt dziecka w żłobku, przedszkolu albo inny koszt zapewnienia opieki nad dzieckiem);

- Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Zestawienie liczby zrealizowanych umów oraz wydatkowanych kwot ze środków Funduszu w programie Aktywny Samorząd w latach 2013 i 2014 przedstawia poniższa tabela

Tabela nr 19 dofinansowanie ze środków PFRON programu Aktywny Samorząd w latach 2013 - 2014.

Wyszczególnienie modułu	2013		2014	
	Liczba umów	Kwota	Liczba umów	kwota
Moduł I				
Obszar A - 1	1	1651	0	0
Obszar A -2	0	0	0	0
Obszar B -1	3	30 088	2	15066
Obszar B - 2	1	2000	1	2 000
Obszar C - 1	1	15480	2	27 000
Obszar C - 2	0	0	0	0
Obszar C – 3	1	11 033	0	0
Obszar C- 4	0	0	0	0
Obszar D	0	0	1	1360
Modul II	23	53 160	22	62 835
Razem	30	113 412	28	108 261

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie

W ramach obu modułów programu zrealizowano w roku 2013 - 30 umów na kwotę 113 412 zł, natomiast w roku 2014 – 28 umów na kwotę 108 261 . Powyższe dane wskazują, iż największe zainteresowanie wśród wnioskodawców budzi moduł II programu umożliwiający dofinansowanie osobom niepełnosprawnym zamieszkującym na terenie powiatu kolneńskiego dofinansowanie kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym.

Powiat kolneński był również realizatorem programu PFRON „Wyrównywania różnic między regionami II”. Celem strategicznym programu jest wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej.

W roku 2012 zakończono realizację dwóch projektów złożonych w 2011 r. w ramach „Programu Wyrównywania różnic między regionami II” W ramach Programu zakończono i rozliczono realizację dwóch projektów:

1. Projekt Gminy Mały Płock pn. „Zakup autobusu przeznaczonego do dowozu niepełnosprawnych mieszkańców gminy Mały Płock” kwota środków PFRON faktycznie wykorzystana na realizację projektu: 215 250,00 zł.

2. Projekt Szpitala ogólnego w Kolnie pn. „Szpital bez barier” kwota środków PFRON faktycznie wykorzystana na realizację projektu: 115 970,55 zł.

W roku 2014 w ramach „Programu Wyrównywania różnic między regionami II”:

- ze środków PFRON dofinansowano realizację projektu Gminy Stawiski pn. „Zakup autobusu przeznaczonego do przewozu osób niepełnosprawnych zamieszkujących gminę Stawiski” w kwocie 200 000 zł.

- podpisano umowę na realizację projektu Fundacji Vita Familiae pod nazwą „Zakup autokaru na potrzeby WTZ” na kwotę dofinansowania ze środków PFRON 116 000 zł. Projekt zrealizowano w 2015 r.

W roku 2013 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie realizowało projekt pn. „Rozwijam skrzydła” stanowiący kontynuację projektu rozpoczętego w 2008 r., finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W projekcie tym w roku 2013 uczestniczyły 4 osoby niepełnosprawne. Osoby te objęte zostały różnymi formami wsparcia mającymi na celu przede wszystkim przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wzrost zdolności do zatrudnienia. Do tzw. instrumentów aktywnej integracji, które zastosowano wobec osób niepełnosprawnych należały m.in.: indywidualne lub grupowe doradztwo zawodowe, indywidualne poradnictwo psychologiczne, kursy zawodowe, udział w zajęciach aktywnej rehabilitacji, treningi kompetencji i umiejętności społecznych.

Ewidencję osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne lub poszukujące pracy i nie pozostające w zatrudnieniu prowadzi Powiatowy Urząd Pracy w Kolnie. Strukturę osób ewidencjonowanych przedstawia tabela poniżej.

Tabela nr 20 Liczb osób niepełnosprawnych pozostających w ewidencji powiatowego Urzędu Pracy w Kolnie w latach 2012 - 2014

wyszczególnienie		2012	2013	2014
Liczba osób niepełnosprawnych	bezrobotni	69	59	62
	poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu	14	17	13
Miejsce zamieszkania	miasta	51	49	40
	wieś	32	27	35
Stopień niepełnosprawności	Znaczny	5	3	2
	umiarkowany	43	37	40

	lekki			
		35	36	33
płeć	kobiety	48	38	32
	mężczyźni	35	38	43
wykształcenie	wyższe	2	3	7
	Policealne i średnie zawodowe	18	19	17
	Średnie ogólnokształcące	6	4	2
	Zasadnicze zawodowe	36	22	24
	gimnazjalne	2	1	3
	Podstawowe i podstawowe nieukończone	19	27	22
Staż pracy	do 1 roku	11	16	11
	1-5 lat	10	12	10
	5-10 lat	13	10	12
	10-30 lat	30	25	25
	30 lat i więcej	2	2	2
	bez stażu	17	11	15

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kolnie

W ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w latach 2012 – 2014 największą liczbę osób bezrobotnych niepełnosprawnych odnotowano w roku 2012, w roku 2013, liczba ta spadła do 59, natomiast w roku 2014 delikatnie wzrosła do 62 osób. Poszukujący pracy i niepozostający w zatrudnieniu w największej liczbie zarejestrowani byli w roku 2013. Koniec roku 2014 przyniósł spadek tej liczby do 13 osób. Liczba osób rejestrujących się w ewidencji to w większości mieszkańcy miast. W badanym okresie rośnie liczba zarejestrowanych mężczyzn. Największą grupę wśród osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotni i poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu w latach 2012 – 2014 stanowią osoby z niskim poziomem wykształcenia - z wykształceniem zasadniczym zawodowym, podstawowym i podstawowym nieukończonym i stażem pracy od 10 do 30 lat pracy. W obserwowanym okresie rośnie liczba osób ewidencjonowanych z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Aktywizacja zawodową finansowaną z Funduszu Pracy Powiatowy Urząd Pracy w Kolnie obejmuje osoby niepełnosprawne bezrobotne. Formy tej aktywizacji to staże, skierowania do zatrudnienia w ramach robót publicznych, refundacji pracodawcy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej.

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, pochodzących ze środków PFRON skierowane do osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Kolnie. Poniższa tabela przedstawia liczbę osób niepełnosprawnych, które skorzystały ze środków PFRON oraz wysokość wydatkowanych w tym zakresie środków.

Tabela nr 21 Dofinansowanie ze środków PFRON zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej w latach 2012-2014 (ze środków przypadających wg algorytmu)

Rodzaj dofinansowania	2012		2013		2014	
	Środki wykorzystane w zł	Liczba osób	Środki wykorzystane w zł	Liczba osób	Środki wykorzystane w zł	Liczba osób
Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy	49 872	7	19 805	5	19 947	5

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie

Środki PFRON w zakresie rehabilitacji zawodowej w przedstawionym okresie były wykorzystane na zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy, w tym obszarze na staże skierowano w roku 2012 – 7 osób, w roku 2013 - 5, oraz w roku 2014 – 5 osób.

Na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie działa Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych, która została powołana przez Starostę Powiatu Kolneńskiego. Do zakresu działania Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób

Niepełnosprawnych należy inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacja praw osób niepełnosprawnych, opiniowanie projektów programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych, ocena realizacji programów, oraz opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych. Członkowie Społecznej Rady opiniują również projekty uchwał Rady Powiatu dotyczące problematyki osób niepełnosprawnych.

Działania na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej są realizowane także przez Poradnię Psychologiczno Pedagogiczną w Kolnie. Celem poradni jest udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno – pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udzielania rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno – pedagogicznej w zakresie wychowania i kształcenia dzieci i młodzieży. Z szerokiego spektrum wyróżnić należy prowadzone przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną indywidualne zajęcia z wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Poradnia prowadzi grupowe zajęcia dla dzieci z niepełnosprawnością stymulujące rozwój poznawczy, ruchowy i komunikację werbalną. Jednostka prowadzi także grupy wsparcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych oraz grupowe zajęcia ogólnorozwojowe dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w wieku szkolnym oraz grupowe zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

III. Cele Programu

CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Aktywizacja i integracja społeczna osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie powiatu kolneńskiego

Powyższy cel jest spójny z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kolneńskiego. Działania zmierzające do jego realizacji z jednej strony opierają się na tworzeniu warunków sprzyjających wyrównywaniu szans i integracji społecznej osób niepełnosprawnych, a z drugiej strony są skierowane

bezpośrednio do osób niepełnosprawnych oraz ich otoczenia tak, aby wzmocnić ich aktywność i samodzielność w środowisku lokalnym.

CELE OPERACYJNE PROGRAMU:

CEL 1. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób niepełnosprawnych

Problem osób niepełnosprawnych tkwi nie tyle w niepełnosprawności, co w sposobie ich postrzegania przez osoby sprawne. Takie postrzeganie niepełnosprawnych doprowadza do ich marginalizacji. Istotną więc sprawą jest zmiana społecznego sposobu myślenia, postaw wobec organizacji życia osób niepełnosprawnych poprzez prowadzenie kampanii społecznych, przedsięwzięć integracyjnych i promocji osiągnięć tych osób w różnych dziedzinach życia.

Z powodu różnych ograniczeń osoby niepełnosprawne często nie mają możliwości samodzielnego dotarcia do źródeł informacji w celu uzyskania odpowiedniej pomocy. Szczególnie pożądanymi informacjami w środowisku osób niepełnosprawnych jest wiedza na temat, jak starać się o refundacje, dofinansowania, jak i gdzie uzyskać pomoc instytucji pomocy.

Z a d a n i a

1. Prowadzenie działań informacyjnych w zakresie kształtowania właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych.
2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie wspierania edukacji społecznej dotyczącej praw i uprawnień osób niepełnosprawnych, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz promowanie nowych rozwiązań na rzecz osób niepełnosprawnych.
3. Udostępnianie informacji na temat praw i uprawnień osób niepełnosprawnych, działań podejmowanych przez poszczególne gminy i powiat w zakresie problematyki osób niepełnosprawnych.
4. Uaktualnianie i udostępnianie baz danych organizacji pozarządowych działających w środowisku osób niepełnosprawnych.
5. Organizowanie szkoleń i prowadzenie spotkań, pogadanek informacyjnych dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
6. Inicjowanie współpracy z młodzieżą i osobami chętnymi do pomocy osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom na zasadzie wolontariatu.

Oczekiwane rezultaty:

1. Wzrost świadomości społecznej na temat istoty niepełnosprawności i barier, na jakie napotykają te osoby w swoim środowisku
2. Podniesienie poziomu wiedzy o przyczynach powstawania tych barier.
3. Wzrost świadomości osób niepełnosprawnych i ich rodzin na temat praw i uprawnień oraz form pomocy oferowanych przez różnego rodzaju jednostki i instytucje.
4. Czynne zaangażowanie się samych osób niepełnosprawnych w życie społeczne, proces rehabilitacji, kształcenia i inne formy pomocy oferowane w środowisku lokalnym.
5. Wzrost zaangażowania społeczności lokalnej w działania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych.

CEL 2 Profilaktyka i oświata zdrowotna w zakresie przeciwdziałania niepełnosprawności.

Działania i środki stosowane w tym celu obejmować powinny edukację społeczną w zakresie przeciwdziałania niepełnosprawności. Profilaktyka zdrowotna w tym zakresie stanowi istotny czynnik zmierzający do wyeliminowania lub znacznego ograniczenia przyczyn niepełnosprawności. Zapobieganie niepełnosprawności i zmniejszanie jej skutków jest dla społeczeństwa mniej kosztowne aniżeli opieka nad osobami niepełnosprawnymi i podejmowanie działań zmierzających do ich integracji ze społeczeństwem. Istotne są również działania edukacyjne adresowane do jednostki oraz kreowanie świadomości w rodzinie i w zainteresowanych kręgach społeczeństwa.

Z a d a n i a

1. Inicjowanie działań zmierzających do edukacji społeczeństwa powiatu w zakresie propagowania zdrowego stylu życia.
2. Organizowanie działań na rzecz zapobiegania niepełnosprawności, wynikających z wypadków drogowych, w gospodarstwie domowym, przy pracy, chorób zawodowych czy trybu życia.
3. Organizowanie konkursów wśród dzieci i młodzieży szkolnej na temat zdrowego stylu życia.
5. Organizowanie wykładów, prelekcji, na temat zdrowego stylu życia, zamieszczanie artykułów w prasie lokalnej, co do znaczenia profilaktyki zdrowotnej.
6. Konieczność systematycznych szkoleń BHP, przeprowadzania badań zdrowotnych, profilaktycznych i okresowych.
7. Szkolenia dzieci, młodzieży i dorosłych z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Oczekiwane rezultaty:

- ☐ 1. Zwiększenie świadomości społecznej i wiedzy, co do przyczyn niepełnosprawności oraz zasad jej zapobiegania.
2. ☐ ☐ Zmniejszenie ilości wypadków przy pracy i poza pracą.
3. ☐ ☐ Zintegrowanie działań różnych podmiotów w zakresie propagowania zdrowego trybu życia.

Cel 3 Zwiększenie dostępności w zakresie rehabilitacji, leczenia, pomocy terapeutycznej.

Potrzeba objęcia opieką rehabilitacyjną dotyczy wszystkich osób niepełnosprawnych niezależnie od rodzaju i stopnia niepełnosprawności. Celem rehabilitacji leczniczej jest przywrócenie możliwie wielu utraconych sprawności tak, aby osoba niepełnosprawna miała szansę na prowadzenie godnego życia. Dotyczy to zarówno dzieci jak i osób dorosłych. Im wcześniej rozpocznie się rehabilitację leczniczą i wzmocni ją działaniami realizowanymi w ramach rehabilitacji społecznej, tym większe są szanse na normalne funkcjonowanie niepełnosprawnych w społeczeństwie.

Z a d a n i a

1. Utworzenie ośrodka wymiany informacji na temat dostępnego sprzętu rehabilitacyjnego.
2. ☐ ☐ Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych.

3. Dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
4. □ □ Objęcie gimnastyką korekcyjną wad budowy i postawy u dzieci w przedszkolach i szkołach.
5. □ □ Objęcie pomocą psychologiczną i terapeutyczną osób, rodzin i dzieci niepełnosprawnych.
6. □ Prowadzenie indywidualnych zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka
7. Spotkania Grup Wsparcia dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością.
8. Uruchomienie działalności ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
9. Wspomaganie w zakupie i utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu rehabilitacyjnego.

Oczekiwane rezultaty:

1. Wzrost dostępności do sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.
2. Wzrost dostępności do rehabilitacji i pomocy terapeutycznej .
3. Wzrost świadomości społecznej w zakresie potrzeby kompleksowej rehabilitacji.
4. Zapewnienie pełnej opieki w zakresie leczenia i rehabilitacji.

Cel 4 Likwidacja barier środowiskowych utrudniających aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.

Ważnym problemem w zakresie zapewnienia pełni uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu lokalnej społeczności są bariery architektoniczne i urbanistyczne, czy komunikacyjne istniejące miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych, w budynkach użyteczności publicznej, a także bariery transportowe wynikające z niedostatecznego dostosowania infrastruktury komunikacyjnej. Usuwanie tych barier nieodłącznie kojarzy się z wyrównywaniem szans osób niepełnosprawnych. Aby skutecznie wspierać niepełnosprawnych należy dostarczyć im odpowiednią wiedzę na temat ich praw i uprawnień. Wiedza ta jest również potrzebna członkom rodzin oraz całemu społeczeństwu. Istotną sprawą jest również edukacja osób zawodowo zajmujących się pracą z osobami niepełnosprawnymi i realizujących zadania na rzecz tej grupy obywateli, a więc pracowników urzędów administracji samorządowej, pomocy społecznej, urzędu pracy i służby zdrowia.

Z a d a n i a

1. Wspieranie w środowisku lokalnym działań mających na celu usuwanie barier funkcjonalnych: urbanistycznych, architektonicznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się, dotyczących życia osób niepełnosprawnych.
2. Likwidacja barier funkcjonalnych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.
3. Likwidacja barier funkcjonalnych w budynkach użyteczności publicznej na terenie powiatu kolneńskiego.
4. Likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym.
5. Organizowanie transportu przystosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych
6. Rozbudowa i przystosowywanie obiektów służących rehabilitacji leczniczej, społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych

6. Wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek opiekujących się osobami niepełnosprawnymi.
7. Podejmowanie działań mających na celu podniesienie jakości obsługi osób niepełnosprawnych, w szczególności w urzędach administracji samorządowej, pomocy społecznej, urzędzie pracy i placówkach służby zdrowia.

Oczekiwane rezultaty:

1. Wzrost liczby obiektów użyteczności publicznej pozbawionych barier funkcjonalnych.
2. Wzrost ilości mieszkań pozbawionych barier, przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
3. Likwidacja barier transportowych utrudniających osobom niepełnosprawnym poruszanie się po najbliższym terenie.
4. Likwidacja barier funkcjonalnych utrudniających dostępność urzędów i instytucji lokalnych.
5. Wzrost liczby osób zatrudnionych w jednostkach samorządowych przygotowanych do kontaktu z klientem niepełnosprawnym.

CEL 5 Rehabilitacja zawodowa i zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja zawodowa stwarza osobom niepełnosprawnym możliwość nabycia umiejętności zawodowych lub dostosowania posiadanych predyspozycji do uwarunkowań rynku pracy. Praca zawodowa staje się nie tylko podstawowym źródłem dochodów osób niepełnosprawnych, jest jednym z warunków umożliwiających rehabilitację społeczną, powodując wzrost poczucia własnej wartości, zapewnia jednocześnie możliwość ożywienia kontaktów społecznych, stwarza możliwość samorealizacji i wyrwania się z izolacji społecznej. Praca zawodowa jest czynnikiem, który integruje osoby niepełnosprawne z pozostałą pełnosprawną częścią społeczeństwa. Mimo podejmowanych działań w zakresie zwiększania aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych ich sytuacja na rynku pracy jest często dramatyczna. Z tego też względu bardzo istotne znaczenie ma podejmowanie wszelkich działań nakierowanych na wzrost aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych i możliwości ich zatrudniania.

Z a d a n i a

1. Rozbudzanie potrzeby aktywności zawodowej, niezależności ekonomicznej i pogłębiania wiedzy prawnej osób niepełnosprawnych (poradnictwo zawodowe indywidualne i grupowe).
2. Działania służące tworzeniu miejsc pracy dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych i możliwości ich zatrudniania (z zastosowaniem dostępnych instrumentów rynku pracy, z wykorzystaniem środków FP, EFS i PFRON).
3. Tworzenie nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych (wsparcie pracodawców)
4. Zdiagnozowanie możliwości i potrzeb osób niepełnosprawnych oraz organizacja szkoleń zawodowych dostosowanych do wymogów rynku pracy i umożliwiających osobom niepełnosprawnym zdobycie nowych umiejętności i kwalifikacji zawodowych (organizacja i finansowanie szkoleń zawodowych osób niepełnosprawnych z wykorzystaniem środków FP i EFS)
5. Zapewnienie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych giełdach pracy i targach pracy.

6. Działania służące propagowaniu zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne, propagowanie form aktywności zawodowej w ramach podmiotów ekonomii społecznej
7. Organizowanie i finansowanie subsydiowanego zatrudnienia (np. prace interwencyjne, przygotowanie zawodowe, staże, roboty publiczne, z wykorzystaniem środków FP, PFRON i EFS).
8. Prowadzenie rehabilitacji zawodowej przez Warsztaty Terapii Zajęciowej i zwiększenie liczby uczestników Warsztatów oraz przygotowanie ich uczestników do podjęcia pracy zawodowej.
9. Utworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej i spółdzielni socjalnych dla osób niepełnosprawnych,

Oczekiwane rezultaty:

1. Zwiększenie liczby zatrudnionych osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy i zakładach pracy chronionej.
2. Zwiększenie oferty z zakresu szkoleń zawodowych adresowanych do osób niepełnosprawnych; zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych, które nabyły nowe umiejętności i kwalifikacje zawodowe.
3. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych poprzez udział w Warsztatach Terapii Zajęciowej
4. Wspieranie utworzenia Zakładu Aktywności Zawodowej i spółdzielni socjalnych.
5. Zwiększenie zainteresowania pracodawców zatrudnieniem osób niepełnosprawnych, z wykorzystaniem dostępnych form wsparcia finansowego.
6. Instytucjonalne wspieranie osób niepełnosprawnych poprzez działalność w ramach informacji zawodowej i doradztwa zawodowego.
8. Zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych, które podniosły swoje kwalifikacje poprzez szkolenia i ukończenie kursów zawodowych.

Cel 6 Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie dostępu do edukacji.

Osoby niepełnosprawne legitymują się niższym poziomem wykształcenia aniżeli osoby zdrowe. Niezależnie od charakteru i stopnia niepełnosprawności mają one prawo do bezpłatnej oświaty i kształcenia zgodnego z ich możliwościami. Barierą jest często sam stopień niepełnosprawności, uniemożliwiający naukę na wyższych szczeblach nauczania. Jednak w większości przypadków ograniczenia w dostępie do kształcenia na wyższych poziomach są następstwem nieprzystosowania systemu funkcjonowania społeczeństwa. Wykształcenie jest czynnikiem korzystnie wpływającym na pozycję osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie.

Z a d a n i a

1. Stała diagnoza dzieci i młodzieży niepełnosprawnej i ich potrzeb edukacyjnych.
2. Kształtowanie wśród dzieci i młodzieży postaw i zachowań, które sprzyjają integracji poprzez realizację odpowiednich programów wychowawczych.
3. Zapewnienie możliwości realizacji specjalnych potrzeb edukacyjnych dla dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością, zatrudnianie w szkołach i przedszkolach rehabilitantów, logopedów i innych terapeutów wg potrzeb.
4. Wspieranie działań na rzecz rozwoju kształcenia integracyjnego poprzez klasy integracyjne oraz przedszkola integracyjne.
5. Pomoc w wyposażeniu szkół i przedszkoli, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej

w specjalistyczny sprzęt i materiały służące edukacji

6. Stwarzanie możliwości kontynuowania nauki dla absolwentów szkół specjalnych i integracyjnych.

7. Umożliwienie dorosłym osobom niepełnosprawnym zdobycie odpowiedniego wykształcenia i przekwalifikowania się zwiększającego szanse podjęcia zatrudnienia.

8. Zwiększenie świadomości wśród kadry pedagogicznej o konieczności kształcenia się w zakresie pedagogiki specjalnej oraz metod pracy z dzieckiem niepełnosprawnym.

9. Realizacja programów PFRON skierowanych dla osób niepełnosprawnych w celu uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym.

Oczekiwane rezultaty:

1. Tworzenie grup integracyjnych w przedszkolach oraz klas integracyjnych w szkołach, podstawowych, gimnazjach i szkołach ponad-gimnazjalnych.

2. Większy dostęp osób niepełnosprawnych do edukacji.

3. Zwiększenie świadomości wśród kadry pedagogicznej w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych.

5. Wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie integracji.

6. Wzrost ilości dorosłych niepełnosprawnych kontynuujących naukę i podwyższających swoje kwalifikacje.

CEL 7 Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin w zakresie zabezpieczenia socjalnego

Bardzo ważnym działaniem jest diagnozowanie sytuacji osób niepełnosprawnych i ich otoczenia oraz szczegółowe rozpoznawanie ich potrzeb, aby możliwe było szybkie udzielenie adekwatnej do potrzeb pomocy. Pomoc społeczna jest narzędziem udzielania pomocy osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji i nie są w stanie samodzielnie rozwiązać swoich problemów. W stosunku do osób niepełnosprawnych poza zabezpieczaniem niezbędnych potrzeb życiowych, konieczne jest również udzielanie specjalistycznej pomocy nakierowanej na wsparcie ich rodzin w zakresie opieki oraz usamodzielnienie samych osób niepełnosprawnych

Z a d a n i a

1. Podejmowanie działań zmierzających do rozwoju pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.

2. Tworzenie warunków do korzystania przez osoby niepełnosprawne z profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych pojawiających się w związku z niepełnosprawnością,

3. Wspieranie rodzin z osobami niepełnosprawnymi poprzez doradztwo, pomoc socjalną w formie osobowej i rzeczowej (działania asystentów rodziny, pielęgniarek środowiskowych, grupy wsparcia)

4. Udzielanie świadczeń w zakresie pomocy finansowej, rzeczowej, socjalnej w środowisku lokalnym.

5. Rozwój współdziałania lokalnych instytucji i jednostek samorządowych, służby zdrowia, edukacyjnych i organizacji pozarządowych w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Oczekiwane rezultaty:

1. Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz korzystaniu z różnych form pomocy instytucjonalnych lub innych podmiotów.

2. Powstawanie lokalnych programów oraz planów pomocy na rzecz wspierania osób niepełnosprawnych.
3. Doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia się osób niepełnosprawnych.

CEL 8 Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym

Osoby z niepełnosprawnością powinny aktywnie uczestniczyć we wszystkich dziedzinach życia społecznego. Pełne uczestnictwo w życiu publicznym w dużej mierze decyduje o jakości życia i rozwoju ludzi niepełnosprawnych oraz ich integracji z otaczającym środowiskiem.. Aktywna obecność i działania podejmowane przez ludzi niepełnosprawnych łamią funkcjonujące stereotypy, przełamują bariery i przyczyniają się do rozwoju otwartego, tolerancyjnego społeczeństwa.

Z a d a n i a

1. Inicjowanie i promowanie twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych (np. organizowanie wystaw prac osób niepełnosprawnych)
2. Inicjowanie i wspieranie organizacji spotkań i imprez o charakterze integracyjnych, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym i turystycznym,. Angażowanie w organizowanie ww. przedsięwzięć osób pełnosprawnych (choćby w formie publiczności)
3. Popularyzacja w lokalnych mediach osiągnięć osób niepełnosprawnych w sporcie i kulturze.
4. Informowanie o ofercie imprez kulturalnych, rozrywkowych, sportowych i turystycznych w powiecie.
5. Wprowadzanie do powiatowego kalendarza kulturalno – sportowego imprez z udziałem osób niepełnosprawnych.
6. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym korzystanie z różnych form uprawiania sportu, rekreacji i turystyki.
7. Integrowanie osób niepełnosprawnych na terenach wiejskich (świetlice wiejskie – imprezy i zabawy integracyjne).

Oczekiwane rezultaty:

1. Wzrost uczestnictwa osób niepełnosprawnych w organizowanych imprezach lokalnych.
2. Wzrost zaangażowania samorządu powiatowego i samorządów gminnych w organizowaniu imprez integracyjnych.
3. Aktywizacja osób niepełnosprawnych oraz zaangażowanie ich rodzin.
4. Dowartościowanie, zintegrowanie osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną.
5. Przełamywanie stereotypów i barier społeczności lokalnej, która ma świadomość funkcjonowania osób niepełnosprawnych ale nie do końca potrafi zaakceptować ich obecność i inność.

IV. Podmioty realizujące program:

Samorząd Powiatu i Samorządy Gminne przy współpracy z następującymi instytucjami i podmiotami:

1. Placówki oświatowe,
2. Zakłady Opieki Zdrowotnej,
3. Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe,
4. Policja, Straż Pożarna,
6. Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna,
7. Ośrodki Pomocy Społecznej,
8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
9. Powiatowy Zespół Do Spraw orzekania o Niepełnosprawności
10. Powiatowy Urząd Pracy,
11. Warsztaty Terapii Zajęciowej
12. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
13. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
14. Inne instytucje, osoby fizyczne i prawne, lokalne media.

V. Finansowanie programu

Program będzie finansowany:

- ☐ ze środków własnych powiatu;
- ☐ ze środków własnych gmin,
- ze środków PFRON;
- ☐ z dotacji celowej z budżetu Państwa,
- ze środków Funduszu Pracy,
- ze środków Unii Europejskiej,
- ze środków jednostek oświatowych,
- ☐ ze środków własnych danych jednostek,
- ☐ środków własnych organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i innych źródeł.

VI. Zasady kontroli przebiegu realizacji programu:

1. Monitorowanie przebiegu realizacji programu poprzez badanie sprawozdań sporządzanych przez bezpośrednich realizatorów zadania.
2. Sporządzanie rocznych raportów z realizacji programu.

Podsumowanie

„Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016 - 2021" jest dokumentem perspektywicznym, przewidzianym do realizacji w okresie 6- letnim. Program jest dokumentem otwartym. Może być zmieniany i aktualizowany w zależności od występujących potrzeb. Jest dokumentem o charakterze interdyscyplinarnym, którego wdrażanie wymaga współpracy wielu partnerów społecznych, w tym samorządu powiatowego i samorządów gminnych, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, instytucji oświaty, kultury, sportu i turystyki, jednostek służby zdrowia, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, podmiotów zajmujących się aktywizacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych i ich rehabilitacją.